

GROENLINKS WIL GELDROP-MIERLO VERANDEREN. SÁMEN MET JOU.

Verkiezingsprogramma

GROENLINKS

Geldrop-Mierlo

2018 - 2022

vastgesteld door de algemene ledenvergadering
d.d. 23 november 2017

COLOFON

Dit verkiezingsprogramma is geschreven door Cyrille van Bragt en Jet Duenk. Wij bedanken iedereen die in de voorbereiding met ons heeft meegedacht. In het bijzonder

- Plonie van Campen, Tineke Christophersen, Liesbeth Dirkse, Niek Engbers, Martin Hofman, Ehsan Kermani, Jos Klomp, Paul Kuijken, Han Monteiro, Rob van Otterdijk en Carin Pieper voor hun input tijdens onze ontbijtsessie op 2 juli 2017 waarmee we een inspirerende start hebben gemaakt met het schrijven van dit programma.
- onze **GroenLinks**-fractie, fractiemedewerkers, leden en betrokken burgers voor alle input en tussentijdse feedback.
- Han Monteiro, Martin Hofman, Ine Berkers, Eliane Bourassin, Werend Berkers, Ehsan Kermani, Rob van Stratum, Simon Wessels, Rob van Otterdijk, Carin Pieper en Paul Kuijken met wie wij tijdens een informeel samenzijn op 7 oktober 2017 de punten op de i hebben gezet.

GroenLinks Geldrop-Mierlo, 10 november 2017

Email: geldrop-mierlo@groenlinks.nl

Website: <http://geldrop-mierlo.groenlinks.nl>

GROENLINKS WIL GELDROP-MIERLO VERANDEREN. SÁMEN MET JOU.

Verkiezingsprogramma **GroenLinks**
Gemeenteraadsverkiezingen 2018 – 2022

VOORWOORD

Beste lezer,

Voor je ligt het programma waarmee **GroenLinks** Geldrop-Mierlo de gemeenteraadsverkiezingen 2018 – 2022 in gaat. We zijn blij dat je de moeite neemt om je in ons te verdiepen. Maak kennis met onze kijk op de samenleving en lees wat wij de komende jaren in Geldrop en Mierlo willen realiseren. Lees welke keuzes wij maken. Want keuzes maken, daarover gaat politiek.

Het moet anders! Wij, **GroenLinks** Geldrop-Mierlo, staan voor een nieuwe manier van politiek bedrijven. Eén waarin niet de winst op de korte termijn centraal staat, maar wel ons gemeenschappelijke belang op de lange termijn. Wij staan voor eerlijk delen. Wij staan voor verbinding, vertrouwen en hoop. En wij zijn voorstander van een democratie waarin mensen zoveel mogelijk kunnen meepraten over de richting die ingeslagen moet worden. Waarin we open staan voor elkaar.

Wat mij de afgelopen 4 jaar als raadslid is opgevallen, is de grote afstand tussen burger en politiek. Wij geloven in actieve en betrokken deelname van burgers aan de politieke besluitvorming. Een andere manier van contact maken met de burgers is daarbij volgens mij dringend noodzakelijk en hiervoor is een cultuuromslag nodig. Een omslag in denken, zowel van burgers als van de Gemeenteraad, ambtenaren en het College. Samenwerking is van groot belang.

Radicaal lokaal beleid op het gebied van duurzaamheid kan wél, maar wordt niet vaak in de praktijk gebracht. Nog steeds heeft de natuur te weinig prioriteit. Op sociaal vlak ontlopen de ambities van de partijen in de Raad elkaar niet veel. **GroenLinks** kiest echter voor de oplossing waarbij niet voetstoots gerekend wordt op particulier initiatief, maar waarin óók de overheid haar verantwoordelijkheid neemt. Wij, **GroenLinks** Geldrop-Mierlo, zijn er van overtuigd dat het anders moet. En dat het anders kan. Met jouw stem zorgen wij hier voor. Stem daarom **GroenLinks**.

Rob van Otterdijk, lijsttrekker **GroenLinks** Geldrop-Mierlo

Een snelle kennismaking met GROENLINKS in 10 punten

1. Om de doelstellingen ‘aardgasvrij in 2030’ en ‘energieneutraal in 2040’ te bereiken, moet bij iedere nieuw te realiseren bebouwing energieneutraal en gasvrij bouwen gestimuleerd worden.
2. Wij willen groen in de openbare ruimte zodanig inrichten dat het de biodiversiteit bevordert.
3. Wij willen met omliggende gemeenten samenwerken om de groenste regio in Brabant te worden.
4. Wij willen fietsen en toerisme bevorderen door onder meer fietspaden te verbreden, verbindingen te verbeteren en e-bike oplaadpunten te plaatsen.
5. Wij willen extra investeringen in cultuur onder andere voor het stimuleren van jongerencultuur.
6. Voorzieningen voor ouderen zijn in toenemende mate belangrijk en bij nieuwbouw moet hier rekening mee gehouden worden. Ook bestaande woningen moeten worden aangepast.
7. Regionale samenwerking vinden wij een *must* om lokale en regionale doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, wonen en evenwichtige groei te verwezenlijken.
8. Wij willen een goede bewaking van de afspraken die zijn gemaakt met de woningbouwcorporaties voor voldoende sociale woningen én uitvoering van energiebesparende maatregelen in de bestaande woningvoorraad.
9. De uitvoering van de jeugdzorg blijft voor ons een punt van aandacht en wordt wat ons betreft zo dichtbij mogelijk georganiseerd. Een persoonlijke benadering staat voorop.
10. Om zoveel mogelijk mensen te betrekken, willen wij dat de gemeente gaat experimenteren met verschillende manieren van inspraak. Meepraten en invloed begint volgens ons in de wijken.

Hoofdstuk 1 Onze idealen

Groen en Links

Onze naam is de samenvatting van onze idealen. **Groen** staat natuurlijk voor de natuur die van ons veel aandacht krijgt, het staat voor biodiversiteit, schone economie, hernieuwbare energie, hergebruik, klimaat-neutrale woningen, enzovoorts.

Links staat voor één samenleving, eerlijk delen, menselijke zorg, iedere leerling een eerlijke kans, voldoende werkgelegenheid, respect, tolerantie. Een samenleving kortom waarin eerlijk delen het wint van egoïsme, waarin hoop en vertrouwen het winnen van angst en wantrouwen.

En er is een derde ideaal dat wij graag onder de aandacht willen brengen. Het laat zich wel omschrijven als participatie, beginspraak of participatieve democratie. Begrippen die vaak worden gebruikt, maar wat ons betreft lang niet altijd op de juiste wijze. We staan daarom graag even stil bij wat wij er mee bedoelen.

Beginspraak of participatieve democratie

GroenLinks Geldrop-Mierlo is voorstander van een democratie waarin mensen zoveel mogelijk kunnen meepraten over de keuzes die in de politiek gemaakt moeten worden. Wij vinden het belangrijk dat we in de samenleving open staan voor elkaar en wij vinden dat de politiek daarin het goede voorbeeld moet geven. Wij willen in het politieke domein een dialoog organiseren, geen monoloog, waarin het algemeen belang en een rechtvaardige samenleving centraal staan. In Geldrop-Mierlo worden voorzichtig pogingen ondernomen om de burgers meer te betrekken, maar dat gebeurt nog erg incidenteel en niet consequent. Het principe van beginspraak zit nog niet in het DNA van onze gemeente en dat proces vraagt nog veel creativiteit en inzet.

De dialoog is nadrukkelijk geen debat. Het is géén uitwisseling van ingenomen standpunten. Het gaat er juist om het probleem met alle voors en tegens, oorzaken en gevolgen beter te leren begrijpen.

The tragedy of the commons

Op een gemeenschappelijk stuk weidegrond, in het Engels 'the commons' geheten, grazen melkkoeien die toebehoren aan verschillende boeren. Elke boer wil zo veel mogelijk verdienen aan zijn melkvee en om zijn opbrengst te verhogen kan een boer daarom besluiten een extra koe op het weiland te laten grazen. Hij vergroot hiermee immers zijn melkproductie, waardoor hij meer verdient.

Gevolg van de extra koe in de wei betekent dat het gras onder meer koeien verdeeld moet worden, waardoor er per koe minder gras beschikbaar is. De melkproductie per koe zal hierdoor dalen.

Weegt het voordeel op tegen dit nadeel?

In eerste instantie wel: de boer profiteert direct van de extra opbrengsten, terwijl de negatieve gevolgen worden verspreid over alle boeren. Echter, alle boeren zullen op deze manier redeneren en extra koeien op het weiland plaatsen. En dit is natuurlijk niet zonder gevolgen. Wanneer er geen afspraken over worden gemaakt, zullen alle boeren koeien willen toevoegen en zal overbegrazing het gevolg zijn.

In de economie is deze anekdote bekend onder de naam 'The tragedy of the commons'. Het illustreert dat er zoiets bestaat als gemeenschappelijk belang.

Zo'n dialoog bereidt gezamenlijke besluitvorming voor. Hierin staan het algemeen belang en een rechtvaardige samenleving centraal. Gezamenlijke besluitvorming is anders dan de manier waarop nu vaak besluiten worden genomen, waarin het gebruikelijk is dat iedereen individuele afwegingen maakt en daarbij voornamelijk het eigen standpunt verdedigt en de meerderheid uiteindelijk beslist.

Deze nieuwe werkwijze vraagt om een houding waarin we burgers meenemen. Wij bepleiten daarom regelmatig publieke gesprekken te

organiseren. Want oefening in gesprekken waarin ook écht naar elkaar geluisterd wordt, is een belangrijke voorwaarde om de participatieve democratie gestalte te geven.

In de publieke dialoog vragen wij bijzondere aandacht voor jongeren. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente jongeren actief uitnodigt en betreft bij gezamenlijke bezinning en besluitvorming. Want hun gemeenschappelijke (lange termijn-) belang is evident, we hebben het immers over hun toekomst. Daarbij moeten creatieve vormen gehanteerd worden die vooral zijn gericht op praktische realiseerbaarheid. En we hopen langs deze weg dan ook bij te dragen aan een goede basis voor onze democratische rechtstaat in de toekomst.

Het kan anders. Het moet anders. Ook in Geldrop-Mierlo

GroenLinks staat voor verandering. Wij staan voor ...

- **een open gemeente**, waarin je kunt zijn wie je bent en zeggen wat je vindt. Wij gaan respectvol met elkaar om. We geloven dat ieder mens wat van zijn of haar leven wil maken en wil bijdragen aan de eigen omgeving. Daarom geven wij ruimte aan betrokken burgers die hun omgeving schoner, groener, mooier en socialer willen maken. Geven we vertrouwen aan professionals die mensen helpen. Ruimte aan de wensen en mogelijkheden van mensen.
- **een sociale gemeente**, waarin we eerlijk delen. Wij willen dat iedereen in onze gemeente een fatsoenlijk bestaan kan opbouwen. Ook lokaal kan het bestuur daar zijn steentje aan bijdragen. Ook Geldrop-Mierlo kent armoede en problemen met acceptatie van mensen van andere etnische oorsprong of statushouders. Ook in Geldrop-Mierlo heeft niet iedereen “passende” woonruimte en ook in Geldrop-Mierlo kan sociale ongelijkheid aangepakt worden. Want iedereen verdient een eerlijke kans op een goede start, een fatsoenlijk inkomen, een betaalbare woning en menselijke zorg. Niet de regels en structuren staan centraal, maar aandacht voor de mens. Er is ruimte om te kijken naar wat mensen kunnen en willen.
- **een groene gemeente**, een schoon Geldrop-Mierlo waarin onze kinderen gezond kunnen opgroeien. Schone lucht, schoon water, gezonde natuur...
- **een samenwerkende gemeente**, want samenwerken hoort wat ons betreft in het hart van politiek en bestuur, ook op gemeentelijk niveau.

In de volgende hoofdstukken zullen we meer in detail stil staan bij onze plannen.

Hoofdstuk 2 De open gemeente

GroenLinks staat voor verandering. Wij staan voor een open gemeente waarin je kunt zijn wie je bent en zeggen wat je vindt. Wij gaan respectvol met elkaar om. We geloven dat ieder mens wat van zijn of haar leven wil maken en wil bijdragen aan de eigen omgeving. Daarom geven wij ruimte aan betrokken burgers die hun omgeving schoner, groener, mooier en socialer willen maken. Geven we vertrouwen aan professionals die mensen helpen. Ruimte aan de wensen en mogelijkheden van mensen.

GroenLinks staat voor jouw vrijheid. In een open samenleving kun je zijn wie je bent en zeggen wat je vindt. Je voelt je er thuis en veilig. We gaan er respectvol met elkaar om. Ook al is iemand anders dan jij: we geven elkaar een kans. In onze gemeente wonen mensen met verschillende achtergronden, overtuigingen en voorkeuren. Als we als samenleving willen groeien, moeten we ons in elkaars problemen, gevoelens en opvattingen durven inleven. Dat betekent inzet op verbinding en ontmoeting. Geldrop-Mierlo pretendeert buurtgericht te werken, maar in de praktijk kan dat veel effectiever.

Een gemeente die luistert naar burgers

In onze gemeente wonen vrije, autonome en mondige burgers. GroenLinks wil dat burgers meer te zeggen krijgen over de plek waar ze leven, wonen, werken en ontspannen. Wij willen dat mensen mee kunnen praten en mee kunnen denken over de beslissingen die hen raken. We willen dat de gemeente naar hen luistert. Niet in de vorm van 'u vraagt, wij draaien', maar sámen in gesprek en sámen op zoek naar oplossingen voor de problemen. Te gemakkelijk vervallen we in de veronderstelling dat mensen toch niet geïnteresseerd zijn. Te gemakkelijk vervallen we eveneens in de veronderstelling dat diegenen die hard roepen de mening vertegenwoordigen van alle anderen. Iedereen wordt gehoord: mondige burgers die makkelijk meepraten, maar ook inwoners voor wie praten wat minder vanzelfsprekend is. Op de juiste wijze gemotiveerd, willen veel burgers hun bijdrage graag leveren.

Geldrop-Mierlo werkt ook actief mee aan nieuwe initiatieven van burgers ter verbetering van hun eigen buurt. En het is belangrijk om ook samen te werken met andere gemeenten. De menselijke maat is daarin altijd ons eerste uitgangspunt: de gemeente moet zo dicht mogelijk bij haar burgers staan. Lees meer over regionale samenwerking in hoofdstuk 5.

Samen werken aan veiligheid

Het is ontoelaatbaar dat inwoners zich onveilig voelen in hun eigen omgeving of dat ze worden weggepest of mishandeld. Samen met de politie en maatschappelijke organisaties moet de gemeente werken aan veilige buurten en ingrijpen daar waar het misgaat. Handhaving van de rechtstaat is voor ons vanzelfsprekend. Maar het voorkomen van criminaliteit is nog beter. Want we zijn trots op onze open en vrije samenleving: die waarden moeten we beschermen. In buurten waar gezamenlijke activiteiten worden georganiseerd en overleg plaatsvindt, is het risico van onveiligheid kleiner.

Gastvrije gemeente

Een open samenleving betekent ook een gastvrije samenleving. Geldrop-Mierlo biedt aan mensen die op de vlucht zijn voor oorlog of onderdrukking en een status als vluchteling hebben verworven een veilige haven. Tijdens hun procedure zijn vluchtelingen onderdeel van onze gemeente. Dat vraagt inzet van henzelf, maar ook van ons als lokale samenleving. **GroenLinks** wil burgers actief betrekken bij de vestiging van vluchtelingen. Racisme en discriminatie van migranten, vrouwen en (seksuele) minderheden of mensen met een beperking is onacceptabel. In een open en gastvrije samenleving moeten we ons allemaal thuis kunnen voelen. Adequate hulpverlening en ondersteuning bijvoorbeeld in de vorm van taallessen of weerbaarheidstrainingen moeten door de overheid ondersteund te worden.

Aantrekkelijke gemeente met veel sport en cultuur

Wij zijn trots op ons lokale culturele erfgoed en zorgen daar goed voor. Bij een open gemeente hoort ook een bruisend cultureel aanbod. Kunst en cultuur stellen vragen bij wat we dachten zeker te weten. Kunst en cultuur verbeelden werelden die er niet zijn. Kunst en cultuur verrijken ons leven en geven glans aan ons bestaan. En kunst en cultuur dragen ook bij aan ontspanning, ontmoeting en zelfontplooiing, bijvoorbeeld als mensen zingen in een koor, schilderlessen nemen of dansen. Kortom, kunst en cultuur zijn geen luxe artikelen, maar noodzakelijke voorwaarden om Geldrop en Mierlo open, dynamisch en sociaal te houden. **GroenLinks** vindt het daarom belangrijk dat alle kinderen al jong toegang hebben tot cultuur (en sport) – ónafhankelijk van het inkomen van hun ouders. Door cultuureducatie maken kinderen en jongeren kennis met hun eigen talenten en leren spelenderwijs hun verworvenheden te delen. Geldrop-Mierlo kent noch een cultuurbeleid noch een ambtenaar verantwoordelijk voor cultuur. Het is zelden onderwerp van bespreking in Gemeenteraad of College. Daar moet echt verandering in komen.

Concrete programmapunten

2.1

Diversiteit en verdraagzaamheid

We werken aan verdraagzaamheid, ruimte voor minderheden. De gemeente moet deze kernwaarden door personeelsbeleid en ondersteuning van belangengroepen zichtbaar actief uitdragen door activiteiten te ontplooiën die gemeenschappelijkheid stimuleren.

We willen discriminatie voorkomen en blijven bestrijden, we zetten in op tolerantie en anti-discriminatie. Activiteiten die hier aan bijdragen, een festival bijvoorbeeld, kunnen op steun rekenen.

Welzijnswerk doet veel nuttige en effectieve dingen op het gebied van diversiteit en verdraagzaamheid. Wij willen dat werk blijven ondersteunen. Daarbij vragen wij speciale aandacht voor statushouders.

Initiatieven die de LHBT-gemeenschappen ten goede komen, verdienen onze steun.

Voor mensen van andere etnische oorsprong is naast integratie ook het kunnen beleven van de eigen cultuur van belang voor hun sociaal-emotionele welzijn.

2.2

Kunst, cultuur en creativiteit

De samenwerking tussen verschillende culturele organisaties moet worden gestimuleerd.

We doen investeringen om Geldrop-Mierlo aantrekkelijker te maken voor duurzaam toerisme. Wij zijn van mening dat toerisme kansen biedt. Een analyse van wat die toeristen willen, is nodig voor gerichte investeringen.

We streven naar een divers aanbod voor verschillende doelgroepen, ook voor jongeren.

We willen cultuur in de wijk stimuleren en de bindende factor van cultuur benutten.

Nieuwe culturele experimenten verdienen ondersteuning.

We doen investeringen om cultuur- en jongerenbeleid te laten opbloeien. Zo wordt het enthousiasme van jongeren voor kunst en cultuur versterkt. Scholen zijn daarbij een bondgenoot.

Ook kinderen uit minder draagkrachtige gezinnen worden via het armoedebestrijdingsbeleid gestimuleerd en begeleid om deel te nemen aan sport en cultuur, bijvoorbeeld aan dans-, muziek-, of toneellessen.

We stellen amateurverenigingen in staat om aan verhoging van kwaliteit te werken. De gemeente kan hen helpen bij het zoeken naar en aanvragen van subsidies en andere vormen van ondersteuning.

De bibliotheken in Mierlo en in Geldrop ontwikkelen zich tot een ontmoetingsplaats op het terrein van cultuur en educatie.

In Mierlo ontwikkelt zich in het centrum een sociaal-cultureel hart met ook mogelijkheden voor ontspanning en recreatie voor jong en oud.

We zijn voor behoud van gemeenschapspanden en culturele faciliteiten. We willen meer bekendheid geven aan historische panden en hoe deze gezond te houden. Locatie 33 moet blijven.

Bij station Geldrop komt een markante 'groene ontvangst' met actuele informatieborden over onze gemeente en ons prachtige buitengebied.

De gemeente voorziet in een ambtenaar voor cultuurbeleid.

De gemeente heeft belang bij een levendig cultureel centrum. Centrum Hofdael moet daarom ondersteund worden in haar streven het culturele hart van Geldrop te worden.

2.3

De gemeente voor haar inwoners

De digitale dienstverlening van de gemeente moet overzichtelijker en laagdrempeliger zijn.

Wij willen dat welzijnswerk blijvend ondersteund wordt.

We pleiten voor beginspraak waarbij inwoners tijdig kunnen meepraten over belangrijke beslissingen in de gemeente. Naar hen wordt goed geluisterd, zij hebben daadwerkelijk invloed en zij worden goed geïnformeerd. Ook terugkoppeling aan inwoners wordt vanzelfsprekend.

Meepraten en invloed begint volgens ons in de wijken. Om zoveel mogelijk mensen te betrekken, zal de gemeente met verschillende manieren van inspraak experimenteren.

De gemeente beoordeelt bij de inkoop van producten en diensten op duurzaamheid, diervriendelijkheid en fairtrade. Wij streven er bijvoorbeeld naar dat in 2020 de catering in het gemeentehuis 100% biologisch en fairtrade is.

2.4

Openbare orde en veiligheid

Vanuit een positieve kijk op veiligheid worden buurtregisseurs ingezet om met de wijk, bewoners, politie, instellingen, bedrijven en gemeente, na te denken over veiligheid en preventie. Buurtgericht werken vraagt om meer buurtregisseurs. Sociale veiligheid is onderwerp van gesprek.

Speciale aandacht is er voor jongeren; waar jongeren bij het overleg over conflicten betrokken worden, zijn ze gesprekspartner en direct betrokken bij de oplossing.

Naast een helder beleid met betrekking tot bestrijding van criminaliteit en overlast, zien wij juist ook in preventieve maatregelen grote meerwaarde.

Huiselijk geweld tegen vrouwen, kinderen en evenzeer ook tegen mannen en ouderen moet worden aangepakt. De gemeente moet met de juiste organisaties om tafel, om gerichte werkspraken te maken.

Hoofdstuk 3 De sociale gemeente

GroenLinks staat voor verandering. Wij staan voor een sociale gemeente waarin we eerlijk delen. Wij willen dat iedereen in onze gemeente een fatsoenlijk bestaan kan opbouwen. Ook lokaal kan het bestuur daar zijn steentje aan bijdragen. Ook Geldrop-Mierlo kent armoede, problemen met acceptatie van mensen van andere etnische oorsprong of statushouders. Ook in Geldrop-Mierlo heeft niet iedereen “passende” woonruimte en ook in Geldrop-Mierlo kan sociale ongelijkheid aangepakt worden. Want iedereen verdient een eerlijke kans op een goede start, een fatsoenlijk inkomen, een betaalbare woning en menselijke zorg. Niet de regels en structuren staan centraal, maar aandacht voor de mens. Er is ruimte om te kijken naar wat mensen kunnen en willen.

GroenLinks kiest voor een gemeente waarin we eerlijk delen. In Geldrop-Mierlo krijgt iedereen een eerlijke kans op goed werk, een fatsoenlijk inkomen en een betaalbare woning. Wij zorgen er voor dat iedereen gebruik kan maken van menselijke zorg en het allerbeste onderwijs. De rol van de gemeente hierin is voorwaardenscheppend en wij willen dat de gemeente meer initiatieven ontplooit om onderwijsorganisaties om de tafel te krijgen.

Eerlijke kansen

Wie je ouders zijn, mag niet bepalend zijn voor hoe ver je kunt komen of hoe groot je kunt dromen. Ieder kind verdient een goede start. Geen enkele jongere mag voortijdig afhaken of worden afgeschreven. Op school en daarbuiten geven wij kinderen de ruimte met voldoende sport- en speelvoorzieningen.

Soms komen kinderen of jongeren in zulke grote problemen dat zij hulp nodig hebben. **GroenLinks** vindt dat jeugdzorg snel moet kunnen optreden, omdat daardoor veel leed kan worden voorkomen. Wij vinden wachtlijsten volstrekt onacceptabel. De zorg moet goed aansluiten bij wat kinderen en jongeren nodig hebben. Daarom moeten kinderen en hun ouders ook zélf een stem hebben in het zoeken naar de beste oplossing.

Iedereen doet mee

Voor ieder mens is het belangrijk om te werken of om op een andere manier het gevoel te hebben ‘een steentje bij te dragen’ aan de samenleving. **GroenLinks** wil dat iedereen kan meedoen. Via betaald werk, school, mantelzorg of vrijwilligerswerk. Als dat niet lukt, is het taak van de overheid om mensen te helpen, bijvoorbeeld met extra ondersteuning of begeleiding. Ons uitgangspunt is altijd: minder regels en meer vertrouwen in de keuzes van de mensen zelf. Wij willen af van onnodige regels voor mensen met een bijstandsuitkering. Wij vinden dat zij meer mogen bijverdienen en willen dat er minder dwang wordt opgelegd. **GroenLinks** volgt met grote interesse de initiatieven elders in den lande waarbij soepeler wordt omgegaan met bijstandsregels.

Menselijke zorg

Ouderen en mensen met een beperking verdienen menselijke zorg. **GroenLinks** wil dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen in hun eigen, vertrouwde

omgeving. In de zorg staan mensen die hulp nodig hebben centraal, met hun eigen talenten en hun eigen behoeften. Dát moet het uitgangspunt zijn, in plaats van de regels van de gemeente of de bevoegdheden van de afdelingen.

Wij vinden ook dat de zorg breder moet zijn dan alleen het "beter maken" van de patiënt. Er moet oog zijn voor álle problemen waar mensen mee te maken hebben: werk, inkomen, wonen, gezondheid en jeugdzorg. Al die terreinen moeten niet apart, maar in samenhang worden aangepakt. Het is belangrijk dat professionele hulpverleners, verpleegkundigen van de thuiszorg, andere begeleiders, schuldhulpverleners, de huishoudelijke hulp, mantelzorgers en vrijwilligers goed met elkaar samenwerken en elkaar snel weten te vinden. Van sociale wijkteams verwachten wij een 'erop-af-mentaliteit': als mensen zich bij het loket melden omdat het water hen aan de lippen staat, wordt er geen afspraak voor over zes weken gemaakt, maar word je meteen geholpen.

Door sport en beweging te stimuleren willen wij bijdragen aan de gezondheid van onze burgers.

Betaalbare woningen

Iedereen moet goed kunnen wonen. En betaalbaar. In iedere wijk. De huidige woonvisie van de gemeente zegt:

"De gemeente heeft de ambitie uitgesproken een gezonde, toekomstbestendige gemeente in beweging te willen zijn. Hiervoor is het nodig om jonge gezinnen, kenniswerkers en doorgroeende ondernemers extra aandacht te geven. Zowel om ze van buitenaf aan te trekken, maar ook door ze vast te houden binnen de gemeente. Dit betekent dat nieuwbouwplannen gericht moeten zijn op deze drie doelgroepen. Flexibele woonvormen en woonconcepten worden gestimuleerd, omdat zij verschillende doelgroepen kunnen huisvesten of in de toekomst eenvoudig te transformeren zijn wanneer woonwensen zouden veranderen. Dit is van belang om de toekomstbestendigheid te waarborgen."

GroenLinks vindt daarnaast dat er blijvende aandacht nodig is voor de zwakkeren in de samenleving. Daarom dient de gemeente in de jaarlijkse prestatieafspraken af te spreken met de woningbouwcorporaties dat zij *voldoende* sociale woningen aanbieden. Óók voor ouderen en voor mensen met een beperking, die een aangepaste woning nodig hebben. Het is dus noodzaak om steeds goed te meten hoeveel sociale woningen er nodig zijn.

Met projectontwikkelaars maken we afspraken over de bouw van voldoende huurwoningen voor mensen met een middeninkomen én over betaalbare koopwoningen. Wij pleiten voor wijken met een mix van inkomens en samenlevingsvormen. Verder willen we dat de duurzaamheidsnota onverkort wordt toegepast in de prestatieafspraken en in het woningbouwprogramma. Dat is niet alleen goed voor de portemonnee van de bewoners, maar ook voor het klimaat.

De samenleving verandert; ook de samenstelling van de huishoudens. Er komen steeds meer mensen die alleen in een woning wonen. Er is behoefte aan tijdelijke woonruimte: voor mensen die scheiden, mensen die hun woning verbouwen of een nieuwe laten bouwen, mensen met een tijdelijke baan. Voor hen zijn er te weinig mogelijkheden. Wij vinden dat de gemeente samen met de bouwende partijen voor meer mogelijkheden kan zorgen.

Ondernemers

Kleine ondernemers zijn heel belangrijk voor de werkgelegenheid en voor de leefbaarheid van onze gemeente. Samen met ondernemers willen wij plannen maken en initiatieven ontplooiën voor leegstaande winkelruimtes. Zo voorkomen we verloedering. We zorgen voor genoeg voorzieningen in beide kernen van Geldrop-Mierlo, zodat de gemeente leefbaar blijft en we leegloop voorkomen.

Concrete programmapunten

3.1

Duurzame economie en werk

We vragen voorrang voor duurzame en creatieve ondernemers.

We stimuleren CO₂-uitstootbeperking en het gebruik van duurzame energie.

Energiebesparing, verduurzaming en recycling worden optimaal benut voor gezonde economie en werkgelegenheid. De gemeente moet maximaal gebruik maken van de mogelijkheden die de regio met brainport, high tech en design ons biedt.

Duurzame land- en tuinbouw moeten worden versterkt, vooral voor de lokale afzetmarkt.

De gemeente is een voorbeeld in haar personeelsbeleid met betrekking tot diversiteit en bij aanbestedingen hanteert de gemeente vormen van contract-compliance. Met de opdrachtnemer worden afspraken gemaakt over het percentage werknemers met een zwakke positie op de arbeidsmarkt dat ingezet wordt.

We bepleiten een groene camping in onze gemeente.

De gemeente probeert actief invloed uit te oefenen op het vestigingsbeleid van bedrijven en detailhandel door een visie te presenteren op evenwichtige samenstelling van detailhandel.

3.2

Wonen in een duurzame gemeente

Geldrop-Mierlo is deelnemer aan het Bestuursconvenant Stedelijk Gebied Eindhoven 2013. Daarin staan belangrijke afspraken over wonen, woonruimteverdeling en beschikbaarheid van goedkope woningen voor mensen met lagere inkomens. Het goed naleven van de afspraken is voor Geldrop-Mierlo van belang. Ze kan haar buurgemeenten erop aanspreken als de woningvoorraad niet groot genoeg is voor het huisvesten van de eigen doelgroep.

Starters op de woningmarkt kunnen rekenen op steun van **GroenLinks**. We pleiten voor meer CPO- (collectief particulier opdrachtgeverschap) projecten om daarmee de jeugd een kans te bieden om zelf hun woning te bouwen. Voor degenen die teveel verdienen voor een sociale huurwoning, maar te weinig voor een koopwoning zijn er meer huurwoningen in de prijsklasse €681- €800 nodig. Wij bepleiten dat de gemeente hierover met corporaties en particuliere beleggers afspraken maakt.

De sociale woningvoorraad van Geldrop-Mierlo is in theorie groot genoeg. De "Langetermijnverkenning wonen Geldrop-Mierlo (LTVw)" zegt echter dat in praktijk een deel van de sociale huurvoorraad niet voor de doelgroep beschikbaar is. De LTVw beveelt aan om sociale woningen toe te voegen en om doorstroming te stimuleren. Dus: samen met de woningcorporaties moet de gemeente ervoor zorgen dat er ook in de toekomst voldoende, betaalbare, duurzame en levensloopbestendige woningen zijn voor de doelgroepen.

Wat betreft het "duurzame" karakter zoals verwoord in de prestatieafspraken die zijn gemaakt tussen gemeente, corporaties en huurdersorganisaties: daarin staan concrete afspraken over energiedoelen. De gemeente dient scherp te sturen om deze afspraken te realiseren; ook in de Duurzaamheidsnota is immers de doelstelling om in 2040 in alles energieneutraal te zijn. Om dat waar te maken dient ook in de woningvoorraad nog veel te gebeuren.

Bewoners van Geldrop-Mierlo krijgen een actieve rol bij inspraak over hun wijk en woningen.

Bij nieuwe woonwijken vragen we ook aandacht voor sociaal groen en groenvoorzieningen.

GroenLinks wil zich inzetten voor voldoende en betaalbare levensloopbestendige en meer-generatiewoningen voor senioren. Liefst daar waar er voorzieningen in de buurt zijn, zodat senioren langer zelfstandig in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen. Gezien de demografische ontwikkelingen en de ontwikkelingen op de woningbouwmarkt (de vergrijzingspiek ligt rond 2030) pleiten wij voor vervangingsniewbouw en multifunctionele bouw.

3.3

Kansen voor de jeugd en onderwijs

In Geldrop moet een openbare basisschool komen.

Kinderen en jongeren worden gesprekspartner van de gemeente en krijgen verantwoordelijkheid over zaken die hen direct aangaan. Ze worden meer uitgedaagd om initiatieven te nemen. De door **GroenLinks** geïnitieerde jongerenraad wordt verder uitgebreid en ingericht.

Als het aan **GroenLinks** ligt, nemen alle kinderen met een (risico op) taalachterstand deel aan voorschoolse educatie.

GroenLinks steunt initiatieven gericht op het bevorderen van de zelfredzaamheid van jongeren en hen te helpen om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen.

GroenLinks wil dat scholen kindcentra worden met kinderopvang en buitenschoolse activiteiten met sport, cultuur, natuur en techniek.

Samen met het onderwijs biedt de gemeente passende opvoed- en opgroei-ondersteuning aan zorgleerlingen, gezin en docenten. **GroenLinks** wil dat de gemeente aandacht besteedt aan een samenhang van de Jeugdwet en de Wet passend onderwijs en daarbij haar verantwoordelijkheid neemt in het samenbrengen van de betrokken partijen.

Achterstanden moeten in kaart worden gebracht en aangepakt.

Laaggeletterdheid, ook bij volwassenen, vraagt een actieve aanpak. Een duidelijke monitoring van de voortgang is van belang.

De uitvoering van de jeugdzorg blijft een punt van aandacht en wordt zo dichtbij mogelijk georganiseerd. Een persoonlijke benadering staat voorop. De betrokken professionals krijgen meer handelingsvrijheid en bureaucratie wordt tegengegaan. Wachtlijsten worden voorkomen. Regionale samenwerking is noodzakelijk.

GroenLinks wil dat de gemeente haar verantwoordelijkheid ten aanzien van de leerplicht serieus neemt en dat daarbij gezocht moet worden naar een goede aansluiting bij de uitvoering van de wet passend onderwijs.

Meerjarenhuisvestingsplannen worden met het onderwijs duurzaam ontwikkeld of geactualiseerd. Daarbij wordt rekening gehouden met krimp van het aantal leerlingen.

Kinderen leren op school omgaan met verschillen. Pesten wordt actief bestreden. **GroenLinks** ziet hier een rol voor de gemeente vanuit de zorgplicht zoals deze voortvloeit uit de Jeugdwet.

Sport brengt mensen in beweging. We stimuleren iedereen om te sporten en sporten moet voor iedereen mogelijk zijn. Initiatieven zoals 'Sjors sportief' verdienen een pluim en continuering.

Samenwerking tussen sportverenigingen onderling en met buitenschoolse opvang, onderwijs, fitnesscentra en zorginstellingen moet worden gestimuleerd.

Burgerinitiatieven op het gebied van spelbegeleiding zoals speel-o-theek, speeltuinen, jeugdwerk en kindervakantiewerk zijn van groot belang en kunnen op onze steun rekenen.

3.4

Zorg en welzijn

Wij staan voor zorg die past en dichtbij. De vraag 'Wat is er nodig?' is uitgangspunt.

Bij de selectie van zorgpartners moet de gemeente zorgpartners kiezen die veel handelingsvrijheid geven op de werkvloer van de professionals.

Mensen met een beperking of een chronisch of psychosomatisch probleem, ontvangen de zorg en ondersteuning die passend is om aan de samenleving mee te kunnen blijven doen of thuis te kunnen wonen. Zorg heeft een doel.

GroenLinks wil dat een persoonsgebonden budget (PGB) in de WMO mogelijk is.

We kiezen voor een rechtvaardige (financiële) eigen bijdrage.

Ouderen kunnen zelfstandig blijven wonen. De buurten en wijken worden hier op ingericht (woonservicegebieden). Ook bij het bouwen van woningen en nieuwe wijken wordt er rekening mee gehouden dat er op termijn behoefte zal komen aan woonservicepunten voor ouderen.

Lichte hulp en ook zwaardere vormen van ondersteuning moeten dichtbij (op wijkniveau) voorhanden zijn.

We willen dat de thuiszorg van voldoende kwaliteit is: verder verschraken is onacceptabel.

GroenLinks stimuleert manieren voor mensen om elkaar te helpen en te ontmoeten in de gemeente, bijvoorbeeld door ontmoetingsplekken en andere buurtvoorzieningen.

Bewoners en cliëntenorganisaties worden actief betrokken bij het ontwikkelen en uitvoeren van het beleid rond zorg, welzijn en wonen. We zetten ze aan het stuur en geven ze meer regie.

Bij de fusie van het Catharina- en St. Annaziekenhuis moet de beschikbaarheid van acute zorg in Geldrop gewaarborgd blijven.

Om ouderen een onbezorgde oude dag te kunnen bieden in hun eigen dorp en wijk, wil **GroenLinks** ter plaatse kleine zorgwoongemeenschappen mogelijk maken.

GroenLinks constateert dat sommige senioren een te laag inkomen hebben om in hun bestaan te voorzien of aan de samenleving deel te nemen, terwijl deze groep vaak ten onrechte nog te weinig gebruik maakt van mogelijkheden voor financiële ondersteuning. Wij vinden het daarom van belang dat de gemeente een extra inspanning levert om vooral senioren opmerkzaam te maken op de mogelijkheden van de bijzondere bijstand.

Wij zien dat als gevolg van de bezuinigingen een adequate verstrekking van hulpmiddelen in huis en invalidenvervoertuigen voor senioren onder druk kan komen te staan. **GroenLinks** vindt echter dat deze groep actief en mobiel moet blijven en daarmee in principe het recht hebben om via de Wmo noodzakelijke hulpmiddelen verstrekt te krijgen.

GroenLinks wil dat ook senioren participeren in de samenleving. Wij willen dat senioren actief kunnen blijven via vrijwilligerswerk en mantelzorg, ook als zij daar enige ondersteuning bij nodig hebben. Het geeft mensen voldoening en bovendien neemt hierdoor de kans op vereenzaming af.

Voldoende lichamelijke beweging voor ouderen is erg belangrijk. Samen met ouderenorganisaties, welzijnsinstellingen en sportverenigingen zoeken we naar een passend aanbod. Dit kan in samenwerking met buurtgericht werken en fysiotherapeuten.

Wij willen dat zwembad 'De Smelen' open blijft.

3.5

Inkomen en uitkering

De rol en positie van Senzer met betrekking tot mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, moet heroverwogen worden.

Gemeente brengt armoede in beeld en bestrijdt deze actief vanuit ontwikkelingskansen.

De gemeente stimuleert een passend aanbod van werkgelegenheid en stages gericht op zinvolle participatie. Meer mogelijkheid creëren voor re-integratie op de arbeidsmarkt door middel van vrijwilligerswerk.

Armoede moet in beeld worden gebracht en effectief worden aangepakt.

Hoofdstuk 4 De groene gemeente

GroenLinks staat voor verandering. Wij staan voor een groene gemeente, een schoon Geldrop-Mierlo waarin onze kinderen gezond kunnen opgroeien. Schone lucht, schoon water, gezonde natuur...

GroenLinks wil de gezonde balans in onze gemeente herstellen. Het effect van aantasting van onze leefomgeving kun je zien, voelen en ruiken in de vervuiling van de lucht, het water en het landschap. Wij willen dat anders! **GroenLinks** wil de wegwerpeconomie omvormen tot een circulaire economie (ook wel kringlooeconomie genoemd). Grondstoffen zijn dan geen afval meer, maar worden telkens opnieuw hergebruikt. En energie halen we niet langer uit vervuilende fossiele brandstoffen, maar uit duurzame alternatieven.

GroenLinks kiest voor een schone gemeente waar onze kinderen gezond kunnen opgroeien. Samen met lokale energiecoöperaties, groene doe-het-zelvers en iedereen die zich inzet voor een mooie en schone gemeente gaan wij daarvoor strijden. *We voeren de afspraken uit de Duurzaamheidsnota (2016) met veel enthousiasme uit en maken nieuwe afspraken om onze gemeente te verduurzamen.*

Groene wijken

GroenLinks ziet groen niet als luxe of opvulling, versterking van de biodiversiteit met meer groen maakt het leven gezonder. In een groene wijk is het leven prettiger. Onze kinderen kunnen lekker buiten spelen en wij zelf kunnen dicht bij huis wandelen, fietsen en sporten. Daarom wil **GroenLinks** het groen in onze gemeente beschermen en zelfs uitbreiden. We zijn zuinig op onze bomen en geven bermen terug aan de natuur. We gaan voor een maximale verbinding van openbaar en privé groen. We sieren onze wijken met lommerrijk groen van bomen en met sport- en speelveldjes. Wij houden onze omgeving, straten, pleintjes en plantsoenen schoon! Wie iets vervuult, ruimt het zelf op, dat is ons principe. Daarom laten we de vervuiler meer betalen.

Gezonde lucht

Als onze kinderen buitenspelen of wij door Geldrop en Mierlo fietsen, is het inademen van schone en gezonde lucht van levensbelang. Daarom kiest **GroenLinks** voor schoon vervoer. Wij gaan zorgen voor openbaar vervoer dat ons zonder uitstoot van schadelijke gassen brengt naar waar we moeten zijn. Binnen Geldrop en Mierlo willen we dat je je gemakkelijk te voet en per fiets kunt verplaatsen. Wij geven daarom ruim voorrang aan de fiets door betere fietspaden aan te leggen, voor veilige routes naar Eindhoven en Helmond. We zorgen eveneens voor handige plekken voor het parkeren van je fiets. Voor elektrische auto's verbeteren we bovendien de infrastructuur.

Groen in de buurt

GroenLinks wil dat de groene gebieden in onze gemeente het Dommeldal, Gijzenrooise Zegge, Molenheide, Sang en Goor en de Kanaalzone zorgvuldig beheerd worden. We verbinden het groen binnen en buiten de kernen, want ook dieren moeten zich vrij kunnen bewegen en planten moeten zich vrij kunnen verspreiden. Zo kan iedereen van ons mooie landschap genieten en gaan natuur en ontspanning hand

in hand. **GroenLinks** kiest voor een gezonde landbouwsector. Dat betekent in de eerste plaats: geen schaalvergroting en geen mega-stallen. En dus meer ruimte voor kippen om te scharrelen, voor varkens om te wroeten in de aarde en voor koeien om te grazen in het land. Dat is beter voor de dieren, maar óók voor de gezondheid van mensen.

Gezond klimaat

GroenLinks zet zich in voor een gezond en goed leven, nu én in de toekomst. Een gezonde leefomgeving reikt natuurlijk verder dan onze gemeente. Maar uiteindelijk gaat het erom dat wij allemaal doen wat we kunnen. Op internationaal, nationaal, regionaal, maar óók op lokaal niveau. De wereldwijde afspraken om klimaatverandering een halt toe te roepen, passen wij natuurlijk toe in onze gemeente. We kiezen een voortvarende aanpak, we lopen voorop bij de invoering van de nieuwe Omgevingswet. In nieuwbouwhuizen willen wij vanaf nu niet langer aardgas toepassen voor de verwarming of om mee te koken. Woningen in Geldrop-Mierlo moeten ook beter worden geïsoleerd. "Nul op de meter" is ons doel. En we gaan onze eigen energie opwekken. Een grote opgave, maar ook een heel belangrijke. Want behalve voor een gezondere leefomgeving zorgen deze maatregelen ook voor werk en bovendien voor een lagere energierekening.

Concrete programmapunten

4.1

Een schone en gezonde gemeente

Geldrop-Mierlo ontwikkelt zich verder tot De Groene Gemeente in het stedelijk gebied.

GroenLinks dringt voortdurend aan op het regelmatig meten van de kwaliteit van lucht, water en geluid en stelt hoge eisen aan het beperken van geluidsoverlast, fijnstof en ammoniakuitstoot. De gemeente neemt maatregelen bij overschrijding van de gestelde eisen. Zo worden bij de A67 zo snel mogelijk geluidswallen geplaatst om het wonen in de omgeving van de A67 te verbeteren.

De Natura 2000 wetgeving wordt nageleefd, er is voldoende toezicht om milieuvoorwaarden te handhaven. Speciale aandacht is daarbij voor grondvervuiling en dumpen van drugsafval.

GroenLinks wil dat de gemeente in beide kernen op oudejaarsnacht een grote vuurwerkshow organiseert. Vuurwerk afsteken door particulieren wordt verboden. Dit betekent minder stress, ongelukken en ademhalingsproblemen voor mens en dier.

We gaan voor vergroening en minder steen. Dit draagt bij aan de prettige beleving van de omgeving en het is noodzakelijk om wateroverlast te voorkomen. Dus: tegel eruit, groen erin. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld.

De bewoners worden betrokken bij ontwikkelingen in groen en wateropvang en de gemeente geeft hierover regelmatig voorlichting.

Onkruid op verhardingen en tussen groen wordt op de meest milieuvriendelijke manier bestreden.

We stimuleren inwoners en bedrijven en met name de landbouw om onkruid milieuvriendelijk te bestrijden.

De gemeente beperkt en ontmoedigt het gebruik van gewas- en bestrijdingsmiddelen en houdt toezicht op het gebruik van verboden bestrijdingsmiddelen en de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Geldrop-Mierlo stelt grenzen aan de maximale maat van stallen en werkt niet mee aan uitbreiding van stallen.

Zoveel mogelijk afval in Geldrop en Mierlo wordt gerecycled. Wij staan voor een zo efficiënt en effectief mogelijk inzamelen en verwerken van afval.

Er moeten voldoende afvalbakken in de openbare ruimte en "blikvangers" op notoire afvalroutes zijn, die tijdig worden geleegd. De zwerfvuil monitor daalt. Op scholen zou meer aandacht moeten zijn voor afval (in alle opzichten).

Lichtvervuiling wordt minder. Nieuwe lantaarnpalen zijn "slim" en hebben geen boven-uitstraling; aanlichten van gebouwen wordt beperkt tot monumentale panden. Voor de verlichting kiezen wij slimme energievriendelijke technieken. Deelname aan pilotprojecten juichen we toe.

De gemeente richt een informatiecentrum duurzaamheid in, in nabijheid van het gemeentelijk energieloket.

4.2 Voorrang voor voetgangers, fietsers en OV

In de hele gemeente wordt het gebruik van de fiets voor de korte afstand gestimuleerd. Het is aantrekkelijk om de fiets te pakken. Speciale aandacht is er voor de jeugd. Fietspaden worden goed onderhouden; hobbels in fietspaden door wortelgroei worden boomvriendelijk aangepakt.

Ouders en kinderen worden gestimuleerd om te voet en fietsend naar school te gaan. Tijdens haal- en brengtijden zijn de straten vóór of rond het schoolplein autovrij. Er komen aparte kus- en zwaaiplaatsen voor mensen die met de auto komen.

Er zijn veilige en efficiënte routes tussen Mierlo en Geldrop met de aanliggende gemeenten, met speciale aandacht voor fietspaden die een belangrijke bijdrage leveren aan het forensen-netwerk. Wij pleiten voor een snelfietsroute naar de High Tech Campus en ASML. Er is veel aandacht voor de kwaliteit van het knooppuntennetwerk dat in samenwerking met de omliggende gemeenten wordt gerealiseerd.

Het stallen van fietsen bij het station Geldrop moet veiliger en de capaciteit moet worden uitgebreid, dit geldt ook voor de fietsparkeervoorzieningen in het centrum van Geldrop. Fietsen moeten gratis bewaakt en overdekt kunnen worden gestald, desnoods ten koste van parkeergelegenheid voor auto's.

GroenLinks vraagt de gemeente Geldrop-Mierlo een stevige lobby te voeren richting de NS om ervoor te pleiten dat óók in de avonduren de sprinter tussen Eindhoven – Weert elk half uur rijdt. Om de lobby kracht bij te zetten, kan de gemeente samenwerking zoeken met de gemeenten Eindhoven, Heeze-Leende en Cranendonck.

Er komen meer OV-fietsen bij station Geldrop en op meerdere plaatsen in Mierlo en Geldrop zijn huur- of leenfietsen beschikbaar.

Meer 'groene' oplaadpunten worden geïnstalleerd voor elektrische fietsen en scootmobiel. Bij de oplaadpunten is ook een "fiets-EHBO-kit" beschikbaar.

Mierlo en Geldrop blijven goed bereikbaar met het openbaar vervoer. Buslijn 324 gaat weer langs station Geldrop.

We stimuleren het gebruik van elektrische auto's. In 4 jaar tijd is er een netwerk van (groen opgewekte) elektrische auto-oplaadpunten, te beginnen op parkeerplaatsen in de centra, bij culturele en zorginstellingen en op bedrijventerreinen.

Onderzoek naar de mogelijkheden om parkeren en autoverkeer zo veel mogelijk uit het centrum te weren en parkeerplaatsen aan de randen van het centrum te realiseren.

Wij willen zorgdragen voor kwalitatief goede vervoervoorzieningen voor senioren en willen eveneens dat het collectief Wmo-vervoer goed geregeld is. Dat kan door het vervoer voor senioren bijvoorbeeld in combinatie met andere vormen van groepsvervoer te organiseren.

4.3 Biodiversiteit en dierenwelzijn

We koesteren en versterken onze unieke natuurgebieden. Onze stelling is: de natuur heeft hier prioriteit en de mens is te gast. Regels worden gehandhaafd, dus tegen criminele activiteiten en overtredingen in het buitengebied wordt opgetreden.

Naast recreatienatuur hechten wij ook aan bescherming van kwetsbare gebieden zodat ze zich zonder verstoring door de mens kunnen ontwikkelen.

Campings en recreatieve poorten zorgen voor meer druk op de randen van natuurgebieden.

Activiteiten moeten worden getoetst aan de provinciale verordening stikstof en Natura 2000.

De Strabrechtse Heide is Natura 2000 en daardoor beschermd gebied. De gemeente spreekt betrokken partijen, de gemeente Heeze-Leende, Brabants Landschap en Staatsbosbeheer, aan op serieuze toetsing en handhaving van de regelgeving.

We willen bijdragen aan de ecologische hoofdstructuur en ecologische verbindingzones realiseren. Om dieren in de natuur de ruimte te bieden, wil GroenLinks dat de groene gebieden zoveel mogelijk op elkaar worden aangesloten. Ecologische verbindingzones zijn noodzakelijk voor behoud van biodiversiteit. Barricades worden voorzien van doorgangen en we realiseren extra groen in de bebouwde kom.

Het natuurnetwerk over en aan beide zijden van het Eindhovens Kanaal en de Kleine Dommel moet worden gerespecteerd. Daar willen we geen intensieve recreatie toelaten.

Waar dat effectief is, worden langs sloten, kanalen en vijvers natuurvriendelijke oevers aangelegd.

Mierlo wordt weer het kersendorp van weleer: meer kersbomen in het openbare groen.

Er komt een plan voor wijkvergroening. Buurtbewoners die hun straat of buurt willen vergroenen komen voor ondersteuning in aanmerking. Basisscholen stimuleren we om groene schoolpleinen te creëren en schooltuintjes aan te leggen.

We stimuleren het natuuronderwijs voor kinderen en pleiten voor ondersteuning van particuliere initiatieven en van de bestaande activiteiten van IVN op dit gebied.

Met sociaal natuurbelief en natuureducatie zetten we ons in voor natuuravonturen, speelbos en pluktuin. Groen waar kinderen kunnen spelen en de natuur kunnen ontdekken en waar volwassenen directer bij groen worden betrokken.

We zetten vol in op vergroening en verbetering van de biodiversiteit in openbaar groen. Parken, groenstroken, bermen en oevers worden ecologisch beheerd met meer bloemen, schuilplaatsen voor dieren en eetbaar groen.

De mogelijkheid voor nestplekken en broedgelegenheid voor wilde bijen, vlinders, vogels en vleermuizen wordt gestimuleerd.

We stimuleren dat bestaande boerderijen zich tot stadsboerderijen ontwikkelen. Wij stimuleren agrariërs om bij te dragen aan de productie van duurzaam voedsel, korte voedselketens, de circulaire economie en natuurbescherming.

We ontwikkelen een dierenwelzijnsbeleid.

Overlast van invasieve exoten¹ in de vrije natuur wordt op een natuurvriendelijke manier bestreden.

Aanleg en onderhoud van groen op rotondes wordt geprivatiseerd met vermelding van het Groenbedrijf.

Een ecoduct over de A67 ter plaatse van Geldrop-Mierlo blijft nog steeds een wens.

4.4

Duurzaam bouwen en wonen

In 2016 heeft de gemeenteraad de Duurzaamheidsnota vastgesteld, met goede ambities op het gebied van energie en duurzaamheid. Zo is te lezen dat onze gemeente in 2040 energieneutraal moet zijn. **GroenLinks** zal zicht sterk maken voor het uitvoeren van deze nota.

De gemeente benut de Omgevingswet 2020 om een inhaalslag te maken. Wij bepleiten dat de gemeente actief streeft naar energielabel B voor bestaande woningen en bij nieuwbouw wordt energieneutraal bouwen de norm. Wij zijn voor gasvrij bouwen bij nieuwbouw.

Bij bouw en verbouw wordt “cradle to cradle” bouwen leidend.

De gemeente stimuleert woningcorporaties om te investeren in renovatie- en isolatieprojecten. Naast energiebesparing dragen die projecten bij aan kostenbesparing voor de gebruikers en zijn zij goed voor de werkgelegenheid. De gemeente zet zich volop in om bij afspraken met woningcoöperaties energielabel A te realiseren.

De gemeente bevordert eigen initiatieven en steunt energiecorporaties op het gebied van energiebesparing en zorgt snel voor de benodigde vergunningen.

GroenLinks wil dat de gemeente bewoners regelmatig tips en voorlichting geeft over wat ze zelf kunnen doen om energie te besparen, waarbij er regelmatig aantrekkelijke en seizoensgebonden acties zijn.

Er komen zonnepanelen en groene daken op gemeentelijke gebouwen. De gemeente bevordert groene dakbedekking bij andere organisaties en particulieren. Ook bedrijfsgebouwen worden energiezuinig, onder meer door optimale inzet van zonnepanelen. De gemeente zet zich in om bedrijven en organisaties aan elkaar te koppelen om samen energie te besparen.

We helpen winkeliers bij energiebesparing. Bijvoorbeeld door een oproep aan winkels om de kou buiten te laten door de deuren te sluiten in plaats van de verwarming hoger te zetten. Ook willen wij een ontmoedigingsbeleid voor terrasverwarming, want dit is energieverkwisting.

De gemeente zet zich in voor het maximaal benutten van een gemeenschappelijk bedrijf voor collectieve zonneparken en windmolens. **GroenLinks** stimuleert regionale samenwerking ten behoeve van collectieve duurzame energie.

Voorlichting en educatie over natuur en duurzaamheid zijn belangrijke instrumenten om gedragsverandering te bewerkstelligen. Hier zet de gemeente actief op in.

Wij stimuleren het gebruik van en het plaatsen van oplaadpalen voor elektrische auto's.

¹ **Invasieve exoten** zijn dieren, planten en micro-organismen die door menselijk handelen in een nieuw gebied terechtkomen (zoals Nederland) en die door vestiging en verspreiding schade kunnen veroorzaken.

Hoofdstuk 5 De samenwerkende gemeente

GroenLinks staat voor verandering. Wij staan voor een samenwerkende gemeente, want samenwerken hoort wat ons betreft in het hart van politiek en bestuur, ook op gemeentelijk niveau.

Samenwerking is nodig om de complexe vraagstukken van deze tijd op te kunnen lossen. Terwijl het lang niet altijd vanzelfsprekend is en soms wordt gezien als onwenselijke inmenging of inbreuk op de autonomie. Onterecht, vinden wij. Samenwerken hoort wat **GroenLinks** betreft in het hart van politiek en bestuur, ook op gemeentelijk niveau. Als politieke partij willen wij daarom krachten verenigen. Want samen kunnen wij de verandering zijn die we willen zien.

Samenwerking College en Gemeenteraad

In de gemeenteraad zoeken we naar samenwerking, op zoek naar besluiten die zoveel mogelijk mensen en meningen verenigen. In de afgelopen bestuursperiode heeft zich de situatie voor gedaan dat het College halverwege de rit moest gaan besturen zonder gegarandeerde meerderheid in de Raad. Wij waarderen de wijze van samenwerking tussen College en Raad die hieruit is ontstaan. We pleiten er daarom voor om in de nieuwe Raadsperiode de gegroeide werkwijze te continueren, waar mogelijk zelfs te intensiveren en er voor te waken te vervallen in 'de oude politiek'. In die oude politiek lijkt soms eerder dat omwille van de profilering tegenstellingen worden benadrukt en oppositie wordt gevoerd omwille van de oppositie. Dit is wat ons betreft een stap achteruit.

Geldrop-Mierlo: groene gemeente in Brainport

Ook samenwerking tussen gemeenten is voor ons essentieel, want Geldrop-Mierlo is onlosmakelijk verbonden met haar omgeving. Wij zijn een groene gemeente in de Brainport regio en alleen door regionaal samen te werken, kan deze regio een rol van betekenis blijven spelen op het (inter)nationale toneel. **GroenLinks** is van mening dat Geldrop-Mierlo binnen deze regionale context slim profiel moet kiezen en pleit er daarom voor om onze kernen veel meer nog dan nu het geval is een groene en duurzame uitstraling te geven en dit imago vervolgens ook met trots uit te dragen.

Regionale samenwerking

GroenLinks wil dat Geldrop-Mierlo een zelfstandige gemeente blijft: met ruim 39.000 inwoners is het groot genoeg om een efficiënte gemeentelijke organisatie te onderhouden. Maar daarnaast pleiten we voor intensieve samenwerking met omliggende gemeenten. Daarbij zijn bestuurskracht en effectiviteit belangrijke principes. In een recent evaluatierapport is de samenwerking in de metropoolregio Eindhoven vrij negatief beoordeeld. Wij sluiten ons aan bij de hoofdconclusie uit het evaluatierapport: "Bepaal doel en ambities van de samenwerking".

De samenwerking in het stedelijk gebied op basis van het Bestuursconvenant Stedelijk Gebied Eindhoven" op het gebied van mobiliteit, wonen, duurzaamheid en voorzieningen, is vastgelegd voor de periode tot 1 januari 2030. In het convenant staan harde afspraken met name over wonen en werken. Het heeft al geleid tot een

regionale urgentieverordening (toewijzing van sociale huurwoningen aan mensen met een urgent probleem) en een regionaal aanbodsysteem van sociale huurwoningen. Ook deze samenwerking is recent geëvalueerd. Deze werd positiever beoordeeld dan de samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven (MRE). Maar ook hier sluiten we ons aan bij de aanbevelingen:

- opstellen van een inhoudelijk visiedocument en een overkoepelende agenda;
- meer en eerder betrekken van raadsleden bij het proces;
- beter informeren over de voortgang van uitvoering van het convenant.

Geldrop-Mierlo is qua inwoneraantal de 4^e gemeente in de regio en heeft dus importantie voor de regio en andersom. Er zijn veel regionale samenwerkingsverbanden. Zoveel dat soms de democratische controle door de Raad in gevaar komt. Wij pleiten voor:

- het doorlichten van alle regionale gemeenschappelijke regelingen en het kritisch beoordelen wat effectief is en wat niet;
- één regionale ambtenaar die speciaal wordt belast met het bijhouden van alle regionale ontwikkelingen en processen en die daarvan periodiek een kort en helder overzicht publiceert.

Het werkbedrijf Senzer levert al jaren onbevredigende prestaties. Wij hebben al diverse malen aangedrongen op verbetering van de output. Wij zullen Senzer kritisch blijven volgen.

Werken aan samenwerken

Om als gemeente goed te kunnen samenwerken, stellen wij eisen aan de gemeentelijke organisatie. Want het goed kunnen organiseren en begeleiden van samenwerkingsprocessen, vereist specifieke vaardigheden en aandacht. Wij willen dat de gemeente investeert in de ontwikkeling van deze competenties en professionaliteit van het ambtenarenapparaat en er voor zorgt dat deze expertise breed verspreid in de organisatie beschikbaar wordt.

Concrete programmapunten

5.1

Samen sterk

Wij zijn van mening dat regionale samenwerking de gemeente sterker maakt.

Wij pleiten voor een grondige analyse van de rollen en taken van de diverse gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden of effectiviteit en efficiency.

We pleiten voor regionale samenwerking waar het taken betreft die daar om vragen. Daarbij past een krachtig, initiatiefrijk lokaal bestuur dat zich ook in deze verhoudt en verantwoording aflegt bij de democratisch gekozen Raad.

Om de democratische controle op de gemeenschappelijke regelingen te waarborgen dienen Raden, raadsleden en burgers veel actiever betrokken te worden.

De samenwerking binnen het Stedelijk Gebied (9 gemeenten) en de Metropoolregio Eindhoven (MRE) (21 gemeenten) moet verstevigd worden op het terrein van economie, werken, wonen, duurzaamheid en voorzieningen.

De gemeente werkt actief mee aan regionale initiatieven o.a. binnen de MRE om de energietransitie te bewerkstelligen.

Doe mee!

Onze gemeente is wat wij er van maken. Wij kiezen voor een eerlijker Geldrop-Mierlo en samen werken we aan een gemeente waarin we met elkaar praten in plaats van tegen elkaar schreeuwen. Die verandering maken wij zelf. Het komt van al de kleine en grotere dingen die wij doen. Samen kunnen we de verandering zijn die we willen zien. Wil je meedoen met **GroenLinks**? Sluit je dan aan.

Meld je aan als vrijwilliger en help ons campagne te voeren. Dat kan bijvoorbeeld door...

- Onze digitale campagne te ondersteunen door onze posts te *liken* en *retweeten*;
- Maak je sympathie zichtbaar, vraag een poster aan en hang 'm voor je raam;
- Help een keer flyeren.

Daarnaast kun je kennismaken met onze Denktank. Elke 6 weken komen onze leden bij elkaar in de Denktank. Een avond waar de actualiteit met elkaar uitgewisseld wordt. De Denktank kan gevraagd en ongevraagd advies geven aan de fractie. En verder is het ook gewoon gezellig. De Denktank staat open voor belangstellenden. Wil je kennismaken? Stuur dan een mailtje naar onze secretaris en hij vertelt je wanneer dat kan. We kijken er naar uit je te ontmoeten.

Heb je geen tijd, maar wil je **GroenLinks** toch graag steunen? Wij zijn ook heel erg geholpen met een financiële bijdrage voor de campagne. Je kunt geld aan ons doneren via de website [Steun GroenLinks Geldrop-Mierlo](http://SteunGroenLinksGeldrop-Mierlo). Alvast onze dank daarvoor.

En *last but not least*: **Vergeet niet om 21 maart 2018 op GroenLinks te stemmen!**

Wij hopen op je steun te kunnen rekenen.

Tineke Christophersen,
Voorzitter **GroenLinks** Geldrop – Mierlo e.o.

Sluit je aan!

www.groenlinks.nl/doemee

Volg ons op...

